

Biodiversiteit op volkstuinen in Amsterdam

Workshop
Gebruik
waarneming.nl
om de rijkdom
van de
volkstuinen in
Amsterdam
beter zichtbaar
te maken

*Jaap van der
Veen, Nieuwe
Levenskracht
18 juni 2023*

Hoofdgroenstructuur

- Groentypen
- Stadspark
- Stadsplantsoen
- Natuurpark
- Sportpark
- Tuinpark
- Gedenkpark
- Landschap
- Groene verbinding
- Stadsnatuur
- Stadsnatuur gebieden
- Stadsnatuur verbindingen

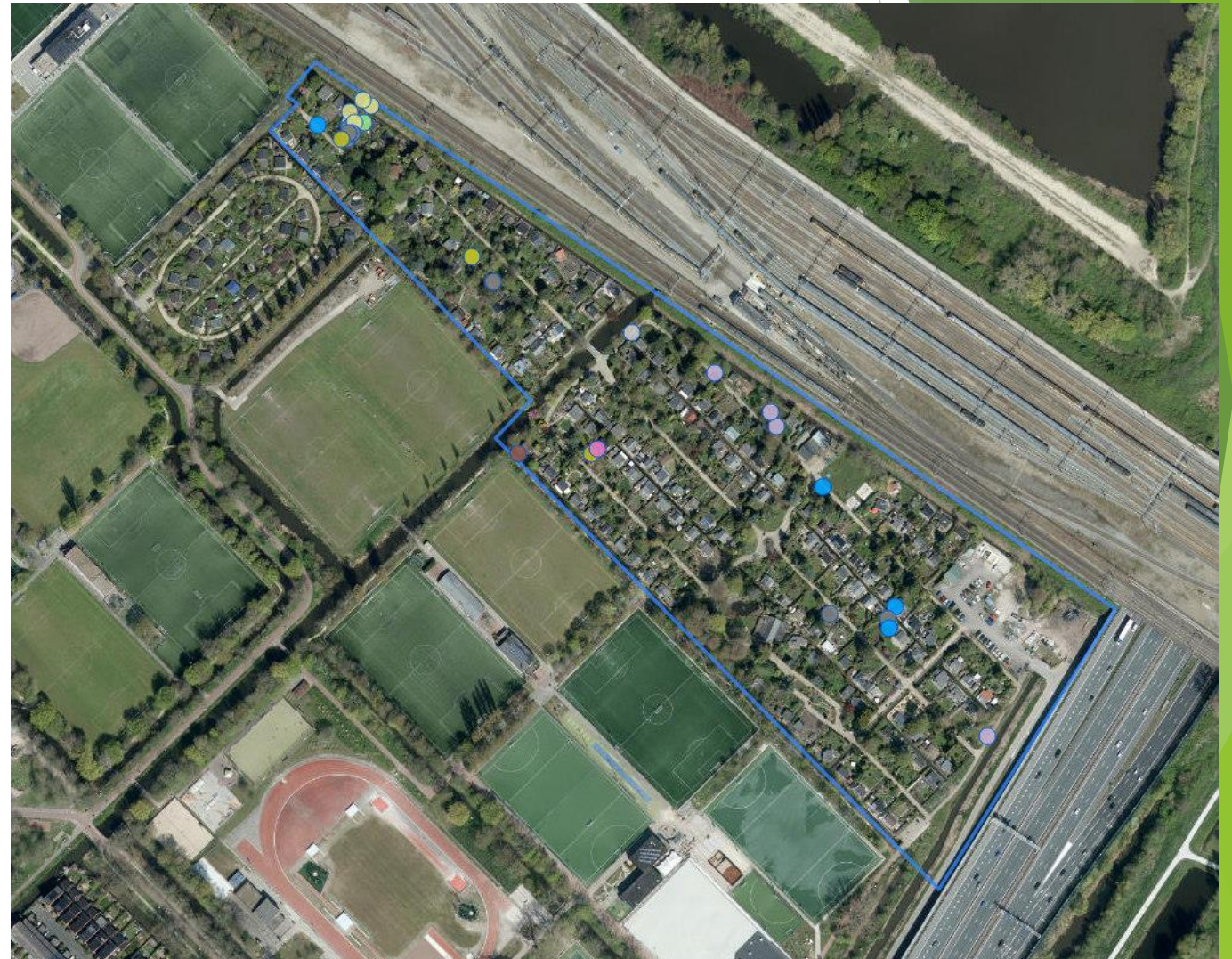
Doel van de workshop

Hoe kun je waarneming.nl gebruiken om de (rijkdom aan) dieren en planten op de Amsterdamse volkstuinen te ontdekken en zichtbaar te maken?

Inhoud van de presentatie

1. Waarneming.nl als bron van informatie
2. Soorten gezien op Nieuwe Levenskracht
3. Hoe je zelf waarnemingen kan plaatsen

Kaart van de laatste 30 waarnemingen op Nieuwe Levenskracht

1. Waarneming.nl als informatiebron

- ▶ [Waarneming.nl](https://www.waarneming.nl) wil een actueel inzicht geven in de rijkdom van de natuur in Nederland.
- ▶ Daartoe worden door de gebruikers waarnemingen verzameld van
 - vogels
 - zoogdieren
 - amfibieën en reptielen
 - dagvlinders
 - nachtvlinders en micro's
 - libellen en overige geleedpotigen
 - vissen, weekdieren
 - paddenstoelen, mossen/korstmossen
 - planten
- ▶ De waarnemingen zijn voor alle gebruikers gratis raadpleegbaar.
- ▶ Je kan het ook gebruiken om een soort die je ziet te determineren. Dat kan ook via de app [Obsidentify](https://www.obsidentify.nl).

The screenshot shows the Waarneming.nl website interface. At the top, there's a navigation bar with 'Invoeren', 'Ontdek', 'Projecten', 'Over ons', 'Community', and 'Oude site'. Below this is a grid of featured photos with captions: 'VANDAAG 34.849 nieuwe foto's', 'Roodmus - *Carpodacus erythrinus*', 'Koninginpage - *Papilio machaon*', and 'Bruine Kiekendief - *Circus aeruginosus*'. The main content area is titled 'Recente zeldzaamheden' and includes a filter for 'Vogels'. A table lists sightings with columns for time, species name, and location. To the right, there are sections for 'Het laatste nieuws' and 'Aankondiging: alles op Observation.org'.

Time	Species	Location	Count
2023-05-09			
12:08	Bermvogelmuur - <i>Stellaria ruderalis</i>	GE, ZH	2
11:27	Poppenorchis - <i>Orchis anthropophora</i>	LI	1
11:25	Poppenorchis x Soldaatje - <i>Orchis x spuri...</i>	LI	1
11:20	Purperorchis - <i>Orchis purpurea</i>	LI	2
10:28	Aziatische Goudplevier - <i>Pluvialis fulva</i>	Lendevallei - ...	2
09:15	Zandslak - <i>Theba pisana</i>	Ouddorp - Po...	1
08:52	Getekende rozenspanner - <i>Anticlea deriv...</i>	Gapinge (ZL)	1
05:59	Noordse Nachtegaal - <i>Luscinia luscinia</i>	Zeewolde - H...	4
12:34	Grijze muurkokermot - <i>Metriotes lutarea</i>	Boijl (FR)	1
12:20	Knoopkruidschildwants - <i>Carpocoris pur...</i>	Posterholt - V...	1
12:14	Morinelplevier - <i>Charadrius morinellus</i>	FR, NH	2
12:13	Kleine ruit - <i>Thalictrum minus</i>	Duffelt - Milli...	2
12:13	Kruisbladwalstro - <i>Cruciata laevipes</i>	Duffelt - Milli...	2

Je kunt **waarnemingen bekijken** als je ingelogd bent op de website (*waarover later meer*).

Kies een locatie om de waarnemingen in dat gebied te bekijken. Bijvoorbeeld de locatie **Amsterdam - Watergraafsmeer**.

Je krijgt een overzicht van het gebied, de waarnemingen en de gebruikers (=waarnemers).

Waarnemingen kan je bekijken via de **kaart** (hiernaast), klik op de stippen voor details. Het kan ook via een **tabel** (volgende sheet).

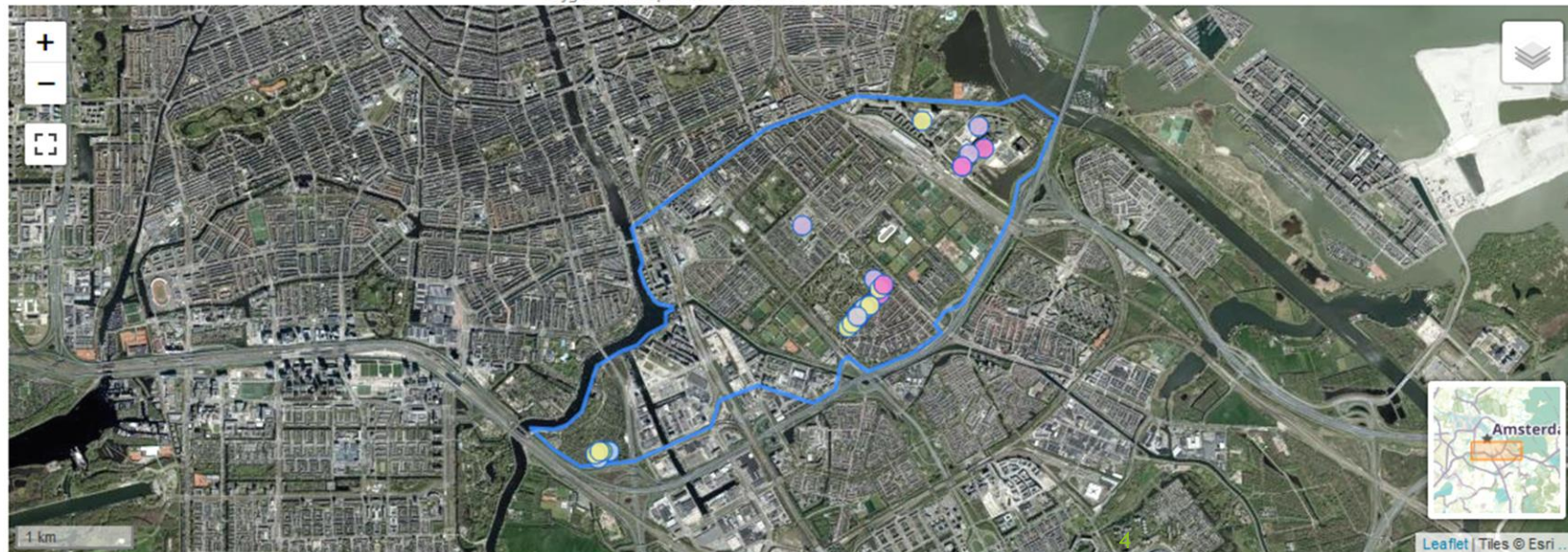

Amsterdam - Watergraafsmeer Noord-Holland

Details Waarnemingen Foto's Geluiden Soorten gezien Ranglijst waarnemers Projectbezoeken

Naam	Amsterdam - Watergraafsmeer	Data	Aantal	Gebruiker	Waarnemingen
Oppervlakte	7,11 km ²	Waarnemingen	100.362	Leobard Hinfelaar	11.732
Gemeente	Amsterdam (gemeente)	Gebruikers	1.845	O.J. Goreng	8.511
Provincie	Noord-Holland	Foto's	51.381	Martin Camphuijsen	4.651
		Geluiden	901	Els Velzing	4.550
		Soorten	3.651	Philip Laan	4.001

Bijgewerkt op: 2023-05-07 22:14:39

30 recente waarnemingen binnen dit gebied (in de laatste 30 dagen). [toon waarnemingen](#)

Waarnemingen per locatie

Via [Toon waarnemingen](#) krijg je een overzicht van geplaatste waarnemingen te zien. In het voorbeeld hiernaast is gekozen voor de 30 laatste waarnemingen.

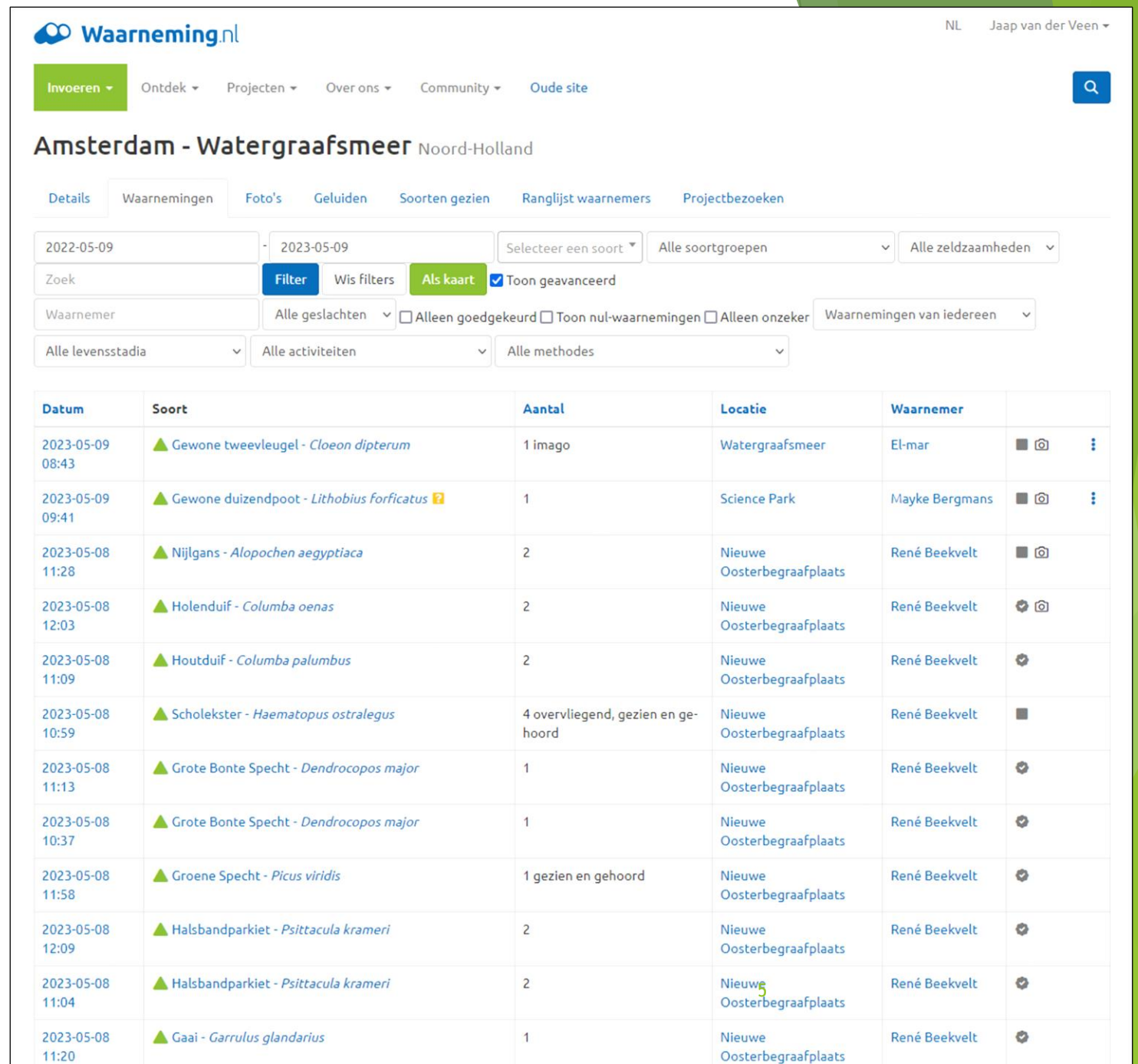
De details van een bepaalde waarneming krijg je door in de tabel via de [Datum](#) van de betreffende waarneming.

Waarnemingen per soort

Via de [Soort](#) krijg je de waarnemingen van die soort.

Waarnemer

De waarnemingen van een gebruiker worden zichtbaar via de [Waarnemer](#).

Waarneming.nl

NL Jaap van der Veen

Invoeren Ontdek Projecten Over ons Community Oude site

Amsterdam - Watergraafsmeer Noord-Holland

Details Waarnemingen Foto's Geluiden Soorten gezien Ranglijst waarnemers Projectbezoeken

2022-05-09 - 2023-05-09 Selecteer een soort Alle soortgroepen Alle zeldzaamheden

Zoek Filter Wis filters Als kaart Toon geavanceerd

Waarnemer Alle geslachten Alleen goedgekeurd Toon nul-waarnemingen Alleen onzeker Waarnemingen van iedereen

Alle levensstadia Alle activiteiten Alle methodes

Datum	Soort	Aantal	Locatie	Waarnemer	
2023-05-09 08:43	▲ Gewone tweevleugel - <i>Cloeon dipterum</i>	1 imago	Watergraafsmeer	El-mar	■ 📷 ⋮
2023-05-09 09:41	▲ Gewone duizendpoot - <i>Lithobius forficatus</i> ?	1	Science Park	Mayke Bergmans	■ 📷 ⋮
2023-05-08 11:28	▲ Nijlgans - <i>Alopochen aegyptiaca</i>	2	Nieuwe Oosterbegraafplaats	René Beekvelt	■ 📷
2023-05-08 12:03	▲ Holenduif - <i>Columba oenas</i>	2	Nieuwe Oosterbegraafplaats	René Beekvelt	✓ 📷
2023-05-08 11:09	▲ Houtduif - <i>Columba palumbus</i>	2	Nieuwe Oosterbegraafplaats	René Beekvelt	✓
2023-05-08 10:59	▲ Scholekster - <i>Haematopus ostralegus</i>	4 overvliegend, gezien en gehoord	Nieuwe Oosterbegraafplaats	René Beekvelt	■
2023-05-08 11:13	▲ Grote Bonte Specht - <i>Dendrocopos major</i>	1	Nieuwe Oosterbegraafplaats	René Beekvelt	✓
2023-05-08 10:37	▲ Grote Bonte Specht - <i>Dendrocopos major</i>	1	Nieuwe Oosterbegraafplaats	René Beekvelt	✓
2023-05-08 11:58	▲ Groene Specht - <i>Picus viridis</i>	1 gezien en gehoord	Nieuwe Oosterbegraafplaats	René Beekvelt	✓
2023-05-08 12:09	▲ Halsbandparkiet - <i>Psittacula krameri</i>	2	Nieuwe Oosterbegraafplaats	René Beekvelt	✓
2023-05-08 11:04	▲ Halsbandparkiet - <i>Psittacula krameri</i>	2	Nieuwe Oosterbegraafplaats	René Beekvelt	✓
2023-05-08 11:20	▲ Gaai - <i>Garrulus glandarius</i>	1	Nieuwe Oosterbegraafplaats	René Beekvelt	✓

Soorten gezien

Via [Soorten gezien](#) krijg je informatie over alle waargenomen soorten. Je kan ook voor een bepaalde **soortgroep** kiezen, in dit geval [Zoogdieren](#).

Via de [Naam](#) krijg je de waarnemingen van die soort.

Waarneming.nl NL Jaap van der Veen

Invoeren Ontdek Projecten Over ons Community Oude site 🔍

Amsterdam - Watergraafsmeer Noord-Holland

[Details](#) [Waarnemingen](#) [Foto's](#) [Geluiden](#) **[Soorten gezien](#)** [Ranglijst waarnemers](#) [Projectbezoeken](#)

Zoogdieren Alle taxa vanaf tot Alle maanden

Alle jaren Filter Wis filters

inclusief exoten en uitgestorven soorten gebruik lokale taxonomie inclusief escapes Alle soorten

1.017 waarnemingen van 1.689 individuen resulteerden in een lijst van 27 soorten, 11 verzamelsoorten, 1 ondersoort.

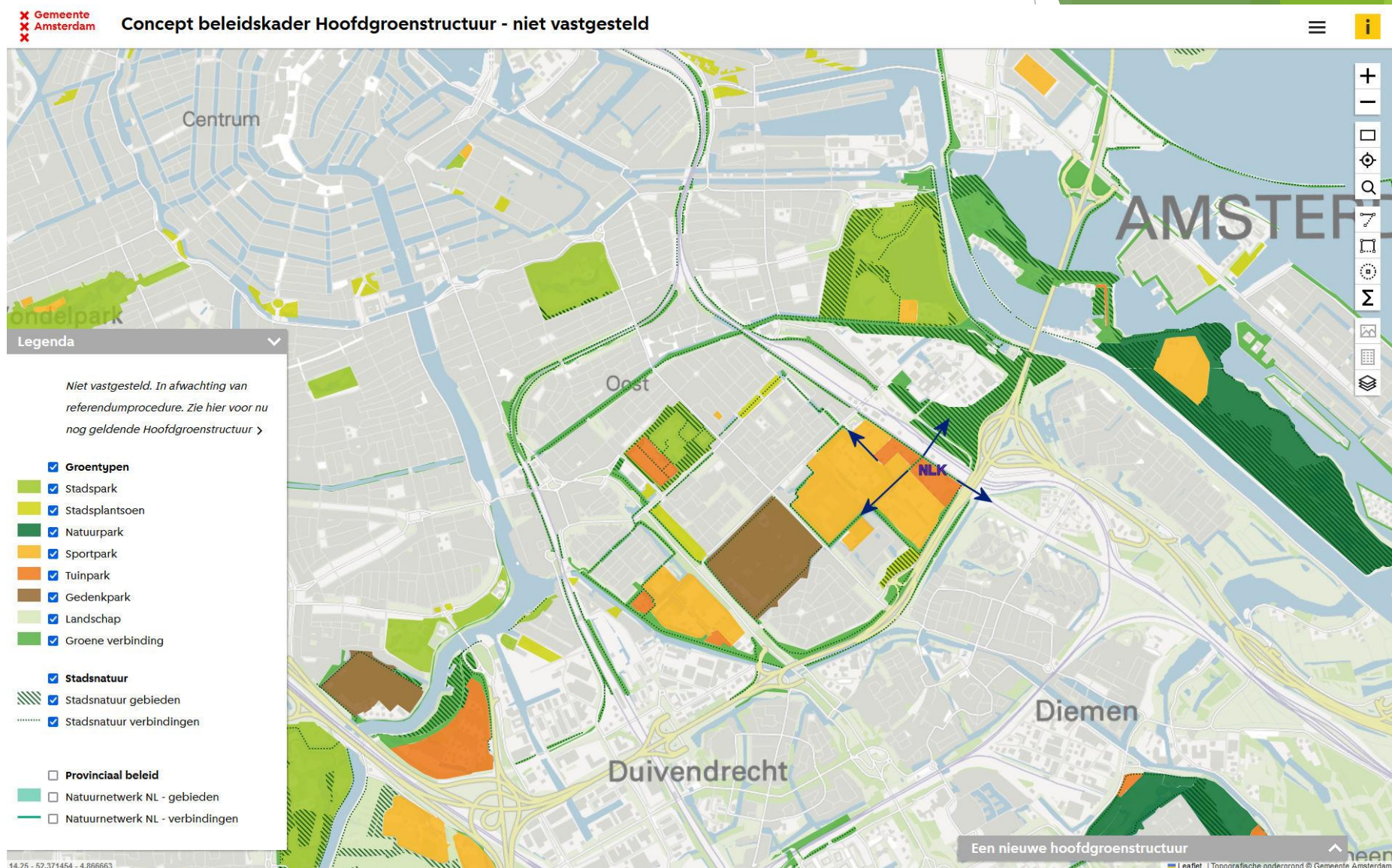
Soort 📷

	Naam†	Wetenschappelijke naam	Eerste	Laatste	#wrn	#ind	📷	🔊
1	▲ Bruine Rat	📷 <i>Rattus norvegicus</i>	1994-04-11	2023-04-12	105	110	📷	
2	■ Bunzing	📷 <i>Mustela putorius</i>	2002-03-01	2018-03-03	13	13	📷	
3	■ Dwergmuis	📷 <i>Micromys minutus</i>	2013-08-21	2022-09-03	3	6	📷	
4	▲ Europese Haas	📷 <i>Lepus europaeus</i>	1960-10-16	2022-03-08	9	10	📷	
5	▲ Europese Mol	📷 <i>Talpa europaea</i>	2007-02-19	2023-04-09	140	342	📷	
6	■ Europese Rode Eekhoorn	📷 <i>Sciurus vulgaris</i>	2006-10-10	2021-09-07	21	22	📷	
7	▲ Gedomesticeerd Rund	📷 <i>Bos taurus</i>	2016-07-23	2016-07-23	1	1	📷	
8	▲ Gewone Bosmuis	📷 <i>Apodemus sylvaticus</i>	1989-03-06	2022-06-28	27	38	📷	
9	▲ Gewone Bosspitsmuis	📷 <i>Sorex araneus</i>	2017-09-10	2017-09-10	1	1		
10	▲ Gewone Dwergvleermuis	📷 <i>Pipistrellus pipistrellus</i>	1988-07-09	2023-04-12	146	202	📷	🔊
11	■ Gewone Grootoorvleermuis	📷 <i>Plecotus auritus</i>	2016-09-26	2016-09-26	1	1		
12	● Hermelijn	📷 <i>Mustela erminea</i>	1998-05-11	2021-04-23	32	35	📷	

Ecologische verbindingen Nieuwe Levenskracht

NLK ligt op een kruispunt van Ecologische verbindingen (Ecolint en Spoortalut).

Zie ook de Hoofdgroenstructuur, van het gemeentelijke beleid.

► Waarnemingen bekijken via de kaart

De **Ringslang** is in de Watergraafsmeer 22 keer waargenomen. De kaart laat zien dat dit vooral op Nieuwe Levenskracht (10x) en in het Sciencepark (7x) was.

Ringslangen zijn koudbloedig. In de winter kruipt hij weg in dijken en spoor- en snelwegtaluds om daar in het voorjaar weer tevoorschijn te komen. De meeste kans om hem te zien is zo tussen 2 en 3 uur op een zonnig plekje.

De grootste populatie is aan de zuid-west kant van het IJsselmeer te vinden. De ligging van Nieuwe Levenskracht langs het ecolint en de broeihopen die zijn aangelegd maken dat ze ook hier komen.

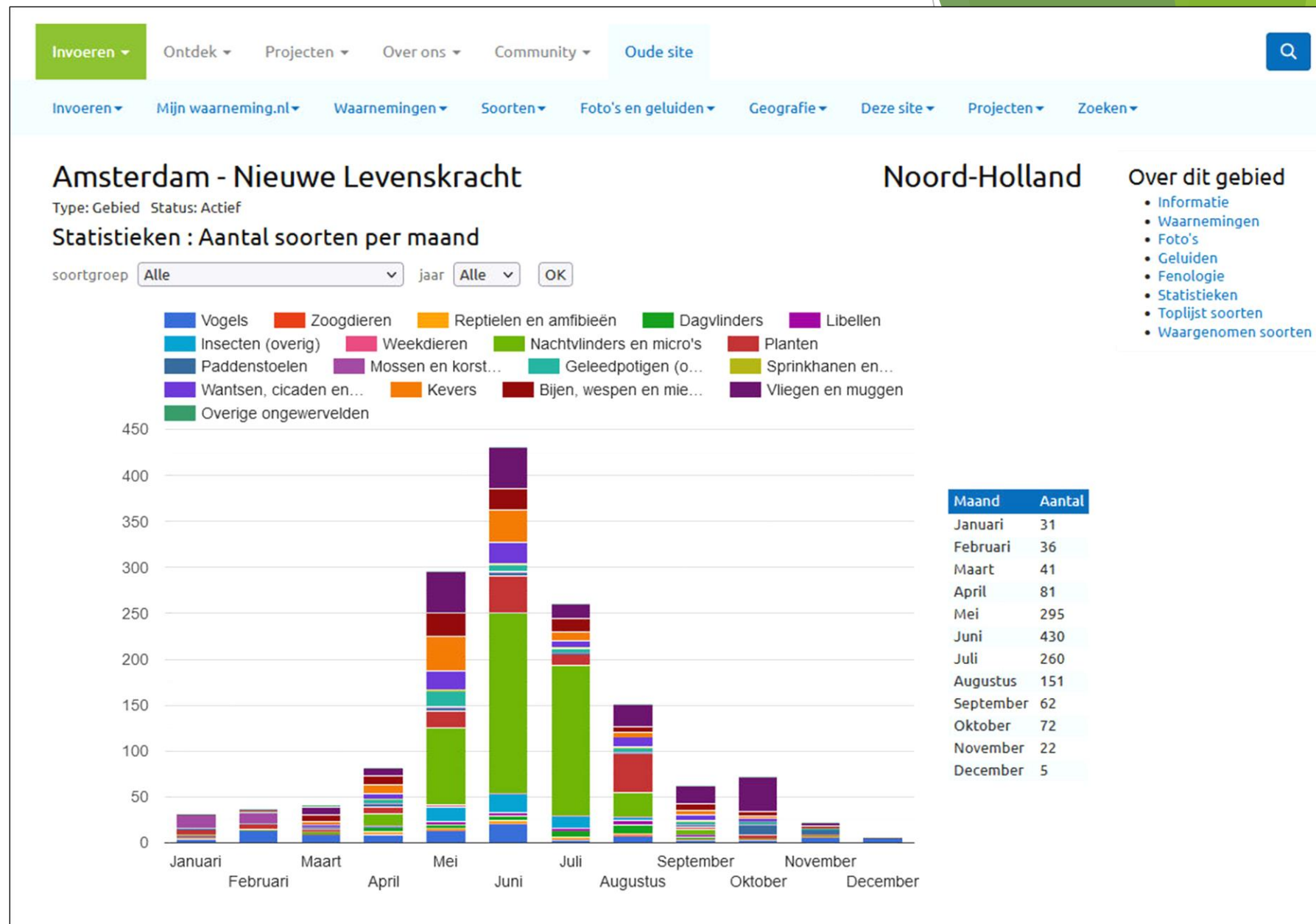

2. Soorten gezien op Nieuwe Levenskracht

Op ons verzoek is **Nieuwe Levenskracht** onlangs door Waarneming.nl als openbare **Locatie** opgenomen, en nu voor iedere gebruiker zichtbaar.

Statistiek

Via de **Oude site** kan je **Statistieken** oproepen, bijv. van waargenomen soorten in een bepaald gebied. Hiernaast het aantal waargenomen *soorten per maand* van alle *soortgroepen* in Nieuwe Levenskracht.

Soorten gezien op Nieuwe Levenskracht (2)

Vogels 51 soorten
(en 1 verzamelsoort) zoals

- **Zanglijster** 6x
- **Goudvink** 5x
- **Ransuil** 5x
- **Putter** 4x
- **Groene specht** 4x
- **IJsvogel** 3x
- **Buizerd** 2x
- **Havik** 1x
- **Indigogors** 1x
(in 1989, zeer zeldzaam)

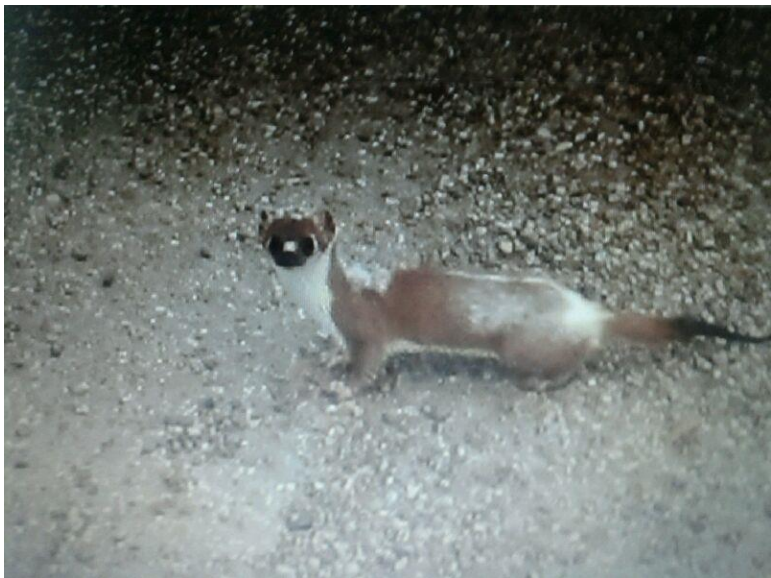
(foto's)

Ransuilen slapen en broeden overdags in bomen. 's Nachts jagen ze boven graslanden, het leefgebied van de veldmuis. Sinds 1990 is de soort in Nederland aantal afgenomen. De soort broedt vooral langs de rand van de stad, waar boomgroepen grenzen aan open grasland. In de grote stad broeden ze zelden. Niettemin zijn in de Watergraafsmeer al vaak Ransuilen waargenomen. Ook in ons tuinpark, inclusief piepende jonge Ransuilen.

Zanglijsters komen in Nederland en België het hele jaar voor. Zanglijsters uit het noorden overwinteren in West- en Zuid-Europa. De Nederlandse zanglijsters overwinteren in Frankrijk en Engeland.

De **Hermelijn** is zowel overdag als 's nachts actief. Hij jaagt voornamelijk op knaagdieren als woelmuizen jaagt, maar ook vogels en haasachtigen. In de Watergraafsmeer zijn de meeste Hermelijnen waargenomen in het Sciencepark. De foto is een exemplaar op Nieuwe Levenskracht.

Soorten gezien op Nieuwe Levenskracht (3)

- **Zoogdieren** 4 namelijk
 - **Vos** 4x
 - *Noord-Europese egel* 2x
 - **Hermelijn** 2x
 - *Europese mol* 1x
 - **Reptielen en amfibieën** 3 namelijk
 - *Ringslang* 10x
 - *Kleine watersalamander* 3x
 - *Bruine kikker* 2x
- en 1 verzamelsoort, namelijk
- **Groene kikker onbekend** 23x

De **Groene kikker** komt in Amsterdam algemeen voor. De grote Meerkikker en de kleine Poelkikker zijn voor een leek niet van elkaar te onderscheiden. Rond Nieuwe Levenskracht is op warme zomeravonden hun gekwaak in vele sloten te horen, maar ook vijvers in de tuinen blijken aantrekkelijk (foto).

Vossen komen vooral uit de duinen en het Gooi naar de stad. In Amsterdam Oost zijn ze vooral in het Diemerpark en Sciencepark gezien. Ze zijn vooral 's nachts actief. Op Nieuwe Levenskracht zijn sporen gefotografeerd (drollen, sneeuw), bijgaande foto is van een Vos op de Nieuwe Ooster Begraafplaats.

De **Koninginnenpage** is met een spanwijdte tot 75 mm een van de grootste vlinders in Nederland. Ze houden o.a. van bloemrijke graslanden en moestuinen, als er maar waardplanten voor de rupsen en voedselplanten voor de volwassen vlinders beschikbaar zijn. De rupsen leven voornamelijk van verschillende soorten uit de schermbloemenfamilie.

In de jaren 1980 was er alleen nog een flinke populatie in Limburg, daarna uitgezwermd naar zuidelijk Nederland. Vanaf 2010 ook boven de grote rivieren gezien. Veel in het Gooi, in Amsterdam maar 40 waarnemingen waarvan 4 keer op Nieuwe Levenskracht!

De **Zwartvlekgranietmot** is in Nederland een zeldzame soort. De soort kent één generatie, die vliegt van juni tot september. De zwartvlekgranietmot heeft mossen en korstmoss als waardplanten. De soort overwintert als rups.

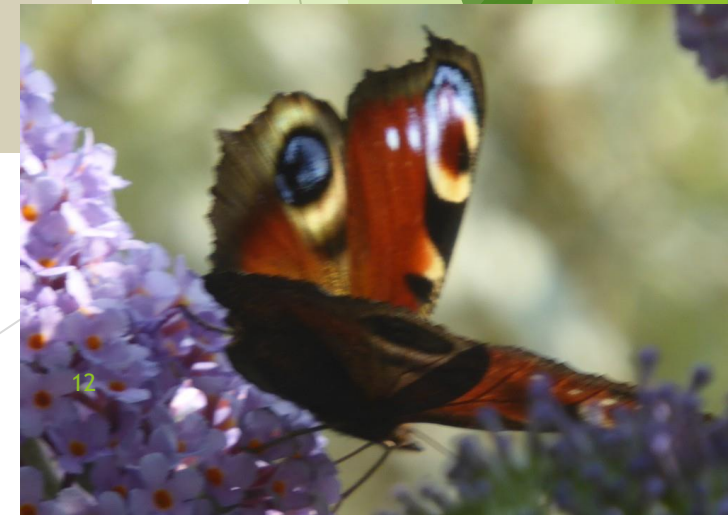
Soorten gezien op Nieuwe Levenskracht (4)

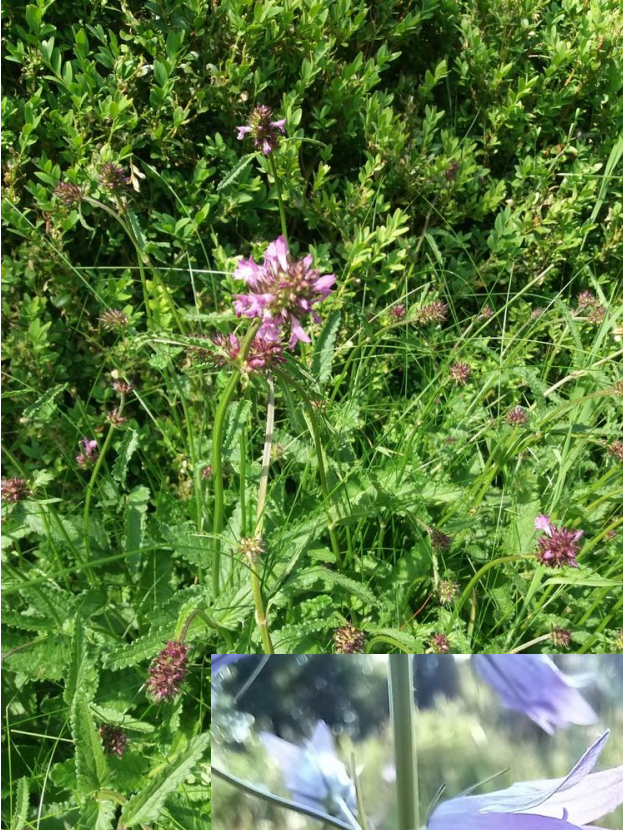
- **Dagvlinders** 13 zoals
 - *Atalanta* 17x
 - *Bruin zandoogje* 12x
 - **Dagpauwoog** 7x
 - *Distelvlinder* 6x
 - **Koninginnenpage** 4x

- **Nachtvlinders en micro's** 288
en 18 verzamelsoorten; zoals
 - *Groenten-uil* 23x
 - *Bonte brandnetelmot* 16x
 - **Zwartvlekgranietmot** 3x
(zeldzaam)

De **Dagpauwoog** is voornamelijk te zien in de zomer, het is een van de soorten die als volwassen vlinder overwintert en 's winters kan worden aangetroffen in huizen. De vlinder heeft geen echte voorkeur voor een bepaald leefgebied, als het maar zonnig is en er bloemen zijn om nectar uit te zuigen. Daarom is de soort vooral te vinden in bloemrijke graslanden, maar ook tuinen worden veel bezocht en vooral als er planten als de Vlinderstruik in staan.

Soorten gezien op Nieuwe Levenskracht (5)

- Planten 86 zoals
 - Brede wespenorchis 9x
 - Rapunzelklokje 4x
 - Moerasanemoon (zeldzaam) 2x
 - Betonie (zeer zeldzaam) 2x
 - Zachte ooievaarsbek 1x

en 7 verzamel-soorten en 3 ondersoorten

De **Brede Wespenorchis** groeit met name in bossen, duinen en kreupelhout op zandgronden. Zij kan spontaan in tuinen verschijnen en zich daar door het uitgebreide wortelstelsel behoorlijk uitbreiden. Voorwaarde is een onbewerkte en onbemeste bodem.

Het **Rapunzelklokje** is al in de middeleeuwen bekend als rauwkostgroente. Wortel en blad zijn te eten als salade. De smaak van de wortel lijkt op radijs, maar dan zoet en opvallend zacht.

In België en Nederland is de **Zachte ooievaarsbek** zeer algemeen. De standplaats is op droge grazige plaatsen, op braakliggende grond en in de duinen. De plant is waardplant voor het Bruin blauwtje (die is veel gezien op Sciencepark).

De **Betonie** staat op de Nederlandse- en Belgische Rode lijst van planten als zeer zeldzaam en sterk in aantal afgenomen. Zij komt voor op graslandhellingen en aan bosranden op niet te droge, lemige en kalkrijke grond. De plant wordt ook als sierplant gekweekt.

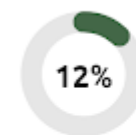
3. Hoe kan je een waarneming invoeren?

De makkelijkste manier is via de App [Obsidentify](#), zowel beschikbaar voor Android als iPhone/iPad. Maak een foto en met Obsidentify zie je binnen een paar seconden met welke vlinder, bloem, kever of paddenstoel u van doen hebt.

1. Installeer de App op uw telefoon
Maak een **account** aan met uw e-mailadres en een wachtwoord.
2. Start de App
Geef toestemming om (tijdens gebruik van de App) uw locatie te gebruiken.

3. Tik op het icoon camera
Geef toestemming om (tijdens het gebruik van de App) de camera te mogen gebruiken.
4. Maak een foto
Is de foto goed? Tik dan op *Ok* (Android) of *Gebruik foto* (iPhone). De iPhone vraagt om toegang tot uw foto's. Snijdt de foto zo nodig bij via
5. Vraag de App wat het voor soort is
Tik op de knop *Identificeer*. Bij het resultaat geeft de App aan hoe zeker is dat het inderdaad die betreffende soort is. Als hij niet zeker is worden alternatieven aangegeven. Bij elke waarneming is meer informatie over de soort te lezen. Klik daarvoor op *Over de soort*.
Klik op het pijltje naar links om terug te gaan naar het resultaat.

U kunt waarnemingen ook invoeren via de website [waarneming.nl](#). Je kan hierbij hetzelfde account gebruiken als op je telefoon voor [Obsidentify](#).

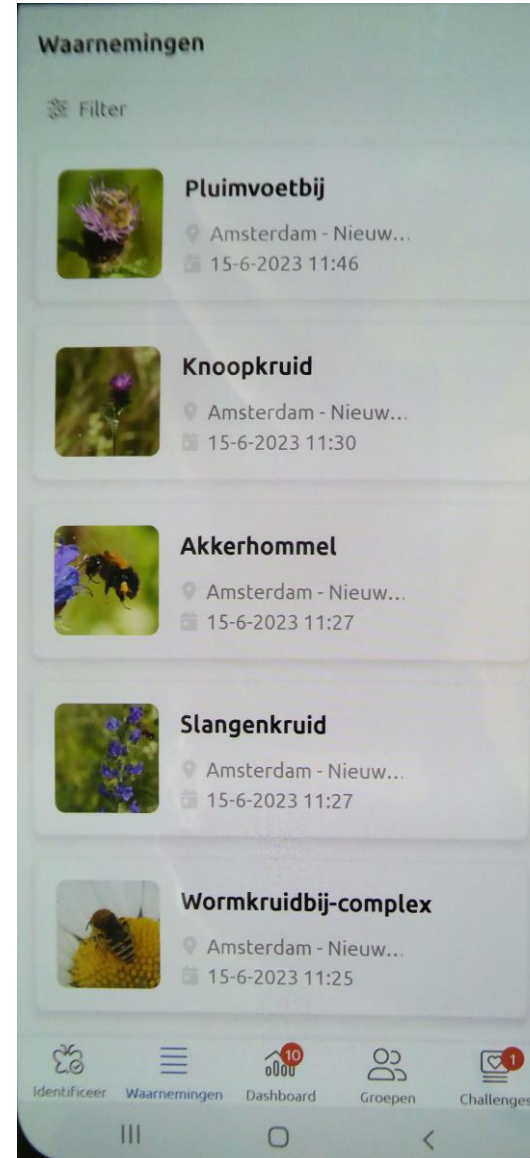
Steenuil

Athene noctua

 [Over de soort](#)

Invoeren waarneming (2)

5. **Vervolg identificeren...**
Is de identificatie nog onzeker tik dan op *Pas aan*. Snijdt de foto verder bij of maak een nieuwe foto vanuit een andere hoek. Tik weer op *Identificeer*. Als de identificatie gelukt is kunt u de App sluiten. Leuker is om
6. **Waarneming bewaren**
Tik op *Bewaar*. Bij een onzeker resultaat vraagt de App een bevestiging, tik op *Ga verder*
7. **Gegevens Waarneming**
U ziet behalve de foto de locatie, datum en tijdstip.
Tik op het tabblad *Waarnemingen* om een overzicht van al uw waarnemingen te zien.

Vervolg acties

Samen aan de slag

Doe mee met het registreren van waarnemingen! Dan kunnen we samen een completer beeld maken.

- Door tuinders op Nieuwe Levenskracht
- Samenwerking met andere volkstuinparken, zoals Klein Dantzig en Amstelglorie

Zie je een interessante plant of dier, maar vind je het registreren via Waarneming.nl of [Obsidentify](https://Obsidentify.com) te lastig?

Stuur dan een foto met de locatie naar nlkwaarneming@gmail.com en Robert Smidt registreert je waarneming op de website.

- ▶ Informatie toegankelijk maken voor tuinders en bezoekers
- ▶ Artikelen over leuke en bijzondere dieren en planten in Contact
- ▶ Informatie over biodiversiteit op de website van Nieuwe Levenskracht. Per categorie een aantal typerende of bijzondere soorten kort omschrijven
- ▶ Informatieborden op het tuinpark

